

UAB VARĖNOS RITUALINĖS PASLAUGOS

+ LAIDOJIMO PASLAUGOS
+ KREMAVIMO PASLAUGOS
+ PALAIKŲ PERVEŽIMAS
+ KARSTAI + KRYŽIAI + DRABUŽIAI
+ GĖLĖS + VAINIKAI + ŽVAKĖS
Mob. +370 636 63353 (Visą parą)
El. p. varenos.laidojimo.namai@gmail.com
Savanorių g. 36, Varėna

VEIDRODIS

KREPŠINIS

Gegužės 7 d. (rytoj) 16 val. Krivilių kultūros centre vyks Lietuvos krepšinio 100-mečiui skirtos krepšinio varžybos. Dalyvaus Panočių, Perlojos, Vydenių ir Krivilių komandos.

PRATYBOS

Varėnos rajone šį mėnesį vyksta Lietuvos kariuomenės pratybos, kuriose dalyvauja Lietuvos ir sąjungininkų kariai, atstovai iš įvairių Lietuvos Respublikos institucijų ir organizacijų. Mokymų metu vykdomų taktinių užduočių metu bus naudojamos mokomosios imitacijos priemonės ir ginklai. Pratybos neturėtų sutrikdyti įprastinės vietinių gyventojų veiklos, jos suderintos su rajono savivaldybės administracija, policija, bendruoju pagalbos centru ir kitomis susijusiomis institucijomis. Dėl iškilusių klausimų prašoma susisiekti el. paštu info@mil.lt.

ŠILDYMAS

Rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2021–2022 metų šildymo sezono pabaiga Varėnos rajone nustatyta nuo gegužės 2 d. Rajono savivaldybės biudžetinių, sveikatos priežiūros, gydymo, švietimo, ugdymo ir kultūros įstaigų bei Varėnos rajono savivaldybės administracinių padalinių vadovams suteikti įgaliojimai savarankiškai spręsti dėl 2021–2022 metų šildymo sezono pabaigos nustatymo, užtikrinant Lietuvos higienos normose reglamentuotus patalpų mikroklimato parametrus.

UKRAINIEČIAI

Virduliai, lygintuvai, mikrobangų krosnelės – tokių daiktų labiausiai ieško į „TikoTiks“ centrą užsukę ukrainiečiai karo pabėgėliai. Šiuo metu, kaip informuoja Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras (ARATC), buities prietaisų minėtajame centre nėra – visi atiduoti. „Tad, jeigu turite nenaudojamų virdulių, lygintuvų, mikrobangų krosnelių bei kitų buities prietaisų – atneškite į centrą „TikoTiks“ arba palikite juos artimiausiame „Mainuko“ punkte, daiktai gali būti su nedideliais defektais – jie bus sutaisyti ir atiduoti tolesniam naudojimui“ – rašoma ARATC pranešime.

VAKCINACIJA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) Alytaus departamento Varėnos skyrius informuoja, kad gegužės ir birželio mėnesiais Varėnos rajono teritorijoje bus vykdoma laukinių gyvūnų vakcinacija nuo pasiutligės – jaukai su vakcina išmėtomi iš orlaivių. Gyventojai, radę jauką, raginami jo neliesiti, nerinkti, nes viduje yra aštri membrana su vakcina, į kurią per neatsargumą galima susižeisti; suradus jauką prie gyvenamųjų namų, būtina apie tai pranešti regioniniams VMVT padaliniais – specialistai atvyks jų surinkti. Be to, pareigą reguliariai, kartą per metus, skiepyti laikomus gyvūnus nuo pasiutligės turi šunų, kačių ar šeškų šeimininkai; vakcinavimą atlikęs veterinarijos gydytojas į gyvūno vakcinacijos pažymėjimą arba gyvūno augintinio pasą turi įrašyti informaciją apie vakciną, vakcinavimo datą ir galiojimo laiką.

KARAS

Nuo atominio karo išgelbės egoizmas.

KERŠTAI

Kerštas Rusijoj laša nuo pirštų galų: ten niekas nedrįso nė prasitarti, jog Leninas sušaudė carą už tai, kad šis pakorė jo brolių Aleksandrą, o paskui Jelcinas atkeršijo už skriaudas valdžioje Gorbačioviui, panaikindamas jo valdomą Tarybų Sąjungą, už ką dabar demokratams keršija Putinas, norėdamas taip pat lengvai panaikinti visą Ukrainą, kaip lengvai chocholas Chruščiovas buvo atidavęs jai Krymą.

A. T.

Reorganizuos Varėnos profesinę mokyklą

Šių metų balandžio 27 d. Vyriausybė patvirtino Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos inicijuotos profesinių mokyklų pertvarkos planą, pagal kurį iki naujųjų mokslo metų Varėnos technologijos ir verslo mokykla (VTVM) taps Alytaus profesinio rengimo centro (APRC) padaliniu; o ką apie mano minėtųjų įstaigų vadovai – VTVM laikinoji direktorė Eglė Stacevičienė ir APRC direktorius Vytautas Zubras?..

Varėnos technologijos ir verslo mokyklos l. e. p. direktorė Eglė Stacevičienė

Tęsinys 3 psl.

UAB Varėnos autobusų parko direktorius Juozas Jaskonis

Varėnos autobusų parko eksperimentai

Jau tris mėnesius, vietos valdžiai nusprendus, UAB Varėnos autobusų parko maršrutiniai autobusai keleivius rajono teritorijoje vežioja už dyką; o kad jų maršrutai gyventojams būtų patogūs ir autobusai nevažinėtų pustuščiai, tenka, kaip sakė bendrovės direktorius Juozas Jaskonis „Merkio kraštui“, pagal galimybes eksperimentuoti...

Tęsinys 4 psl.

Komentaras

Miesto tvarkytojų aplaidumas nebepakenčiamas

Ne pasaulio pabaiga, bet vietos valdžios administracijos visiškai užmirštas gražus mūsų Varėnos miesto kampelis...

Tęsinys 2 psl.

Iš ciklo „Jie kuria Merkinę“

Žemaitė Kornelija R. ir „Gufi“

Kornelija Radzvilavičienė ir pati sėda prie staklių – bet nepozuoti, o dirbti. 2022 m.

Merkinę kuria ne Vilnius, Kaunas ar Varėna, o žmonės, kurie gyvena arba dirba Merkinėje. Tie, kas čia kuria verslą, moko vaikus, gydo, sunkiu darbu rūpinasi ligoniais. Eina į parduotuvę apsipirkti, sodina gėles, šluoja gatves, organizuoja šventes, žiedžia puodus, kepa duoną... Jie kuria Merkinę

Gyvenimas Lietuvoje sparčiai keičiasi ir nenuginčijamai, kad ir su bangomis, gerėja, tiksliau – lengvėja. Tai akivaizdu. Prieš kelis dešimtmečius Merkinėje, o ir kituose Lietuvos miesteliuose ir kaimuose matydavom žmones, vedančius už grandinės karvę ar arklį. Šiais laikais greičiau pamatysi žmogų, oriai vedantį už pavadėlio šunį ar katę nei karvę.

ISSN 1648-8245

Tęsinys 5 psl.

9 771 648 824 068

GYVIEJI ARCHYVAI

Žemaitė Kornelija R. ir „Gufi“

Pradžia I psl.

Ar tai gerai, ar blogai, kiekvienas turi savo nuomonę. Įdomu tai, kad aksesuarus naminiams gyvūnams gamina IĮ „Gufi“, įsikūrusi Merkinėje. Odiniai, metaliniai ir brezentiniai antkakliai, antsnukiai, petnešos, pavadėliai ir t. t. Nuo paprasčiausių iki prašmatnių, spalvotų, puoštų „svarovskiais“. Puikaus dizaino maždaug 400 pavadinimų gaminių gimsta šioje nedidelėje įmonėje. „Gufi“ gaminais prekiaujama daugiau kaip 130-tyje prekybos vietų visoje Lietuvoje: zoo prekių parduotuvėse ir veterinarijos vaistinėse. Greitai, 2024 metais, įmonė švęs trisdešimtmetį. Įmonei nuo įkūrimo dienų vadovauja žemaitė Kornelija Radzvilavičienė.

Kornelija, kaip žemaitė atsidūrė Merkinėje?

Gimiau Plungėje 1973 m. Su merkiniškiu Valdu Radzvilavičiumi, būsimu vyru, studentavom Telsių dailės akademijoje. Vyras mokėsi skulptūros, o aš – rūbų dizaino, trikotažinių rūbų modeliavimo. Dar besimokydami Akademijoje pradėjom daryti odinius diržus žmonėms. Buvo 1990 m., kaip tik ant to griuvimo. Mes, kaip prie meno, tai į visokias muges ar parodas važinėjom. Aš patapydavau paveikslų, veždavom į parduotuves. Tik tik pradėjo atsidadyti tokios meninių kūrinų, gaminių parduotuvės. Pradėjom pirkti odas, daryti žmonėms diržus, apyrankes. Vyras studijas baigė dviem metais anksčiau, jisai grįžo čia, į Merkinę, o paskum jį ir aš čia atvažiuavau. Čia gyveno jo tėvai, Valdas buvo jų vienturtis. Namukas buvo mažas, kaip kaimynų. Galvojom čia gyvensim, įsikursim, viską nu-griovėm, po truputį pradėjom statyti šitą namą.

Paskum sugalvojom, kad norim į didesnį miestą, išsikraustėm į Alytų. Čia liko tėvai ir darbas. Nusipirkom pirmą kojinių siuvimo mašiną

„Zinger“. Dviese visą dieną darydavom diržus... Tai buvo 1994 m., tada ir įmonę „Gufi“ įkūrėm. Gyvenom Alytų, dirbom čia. Paskum susilaukiau dukros. Galvoju, ką aš čia būsiu su mažu vaiku, nei padėsiu prie darbų, nei ką, važiuoju pas tėvus, į Žemaitiją, ten mes sode gyvenom. Viktorijai buvo šeši mėnesiai, man paskambino ir sako: Valdas nuvažiavo ausies operacijos darytis. Kažko neprigirdi. Aš sau galvoju, na, nuvažiavo, tai pasitvarkys, maža ką. Atvažiavo mano diedukas ir sako, tu viską gerai supranti? Esmę supranti? Sakau, nieko aš čia nesuprantu... Paskum tik rankos, kojos nutirpo. Diedukas buvo vienintelis, kas ryžosi man paaiškinti. Na, aš su tuo mažu vaiku į Kauną, nes Valdą paguldė į ligoninę. Jam buvo smegenų vėžys. Apsigyvenom su mažu vaiku Kaune. Čia, Merkinėje, darbai, ten (Kaune) vyrą reikia ligoninėje žiūrėti... Nu, ir prasidėjo košmariški metai... Taip ir dirbom tarp ligų, švitinimų ir chemoterapijų visų...

Po „biski“, po „biski“, po truputį Lietuvoj viskas pradėjo įsivažiuot. Mes keitėm darbų kryptį, pradėjom gyvūnams aksesuarus daryti. Žmonėms daug kas darė, o gyvūnams gal tik vienas tuo metu Lietuvoje. Praėjo metai nuo vyro ligos, pasakė daktarai, kad Valdo mamai plaučių vėžys. Nu, nuo išgyvenimų. Vienintelis vaikas, vienturtis sūnus. Tai, kai nuvažiavo mama daryt operacijos, prapjovė chirurgai ir užsiuvo, nieko nebedarė. Pora mėnesių, ir viskas. Tėvas labai išgyveno. Jų šeima morališkai labai stipri buvo, kaip koks branduolys. Tėvas kiekvieną dieną važinėjo į kapus. Po dvejų metų ir tėvukui širdis neatlaikė, dar po dvejų metų ir vyras mirė. Paskutinius metus jis jau nevaikščiojo. Neatsistodavo, nesiorientavo. Metastazės iki stuburo nuėjo. Labai sunkus metas buvo. Mažas vaikas,

„Gufi“ darbuotojai, nuotrauka atminčiai: Audronė Kučinskienė, Rytis Žilinskas, Kornelija Radzvilavičienė, Gintaras Lukšys ir Laima Lukšienė. 2022 m.

mokykla, darbas, algos, vyrą ant rankų reikia nešiot, maudyt... Jeigu taip dabar, turbūt atiduočiau galus... Matyt taip turėjo būt, dabar nepajėgčiau taip pavežt. Ir į Lenkiją žaliavos, ir gamyba, ir žmonėms algos, ir mašinos genda, ir tų pinigų amžiais nėra... O vyras labai geras žmogus buvo. Darbinykas, darboholikas. Jis darbą, kurį darė, dievino, nei draugų, nei kompanijos, jam nieko nereikia, o man to truputėlį trūko... Kažkodėl tuos gerus greit susirenka. Per tuos paskutinius trejus metus nuvargau labai: darbai, laidotuvės, sienos, muitinės... Visa produkcijos žaliava buvo iš Lenkijos. Iš Lietuvos tik kai kurios odos, o šiaip tai viskas iš lenkų, olandų, kinų, čekų, kai kuri furnitūra iš Latvijos. Lietuvoj gamybai praktiškai neturiu ką pirkt. Lietuvoj nieko mums negamina, o ką gamina, tai dviguba kaina. Pradžioje 100 procentų odos gamyboje naudojau iš Lietuvos, dabar 50 procentų iš Lenkijos, dar Italijos. Ten pasirinkimas geresnis ir pigiau. Kodėl lietuviai taip nieko nepagamina, nesuprantu.

O Jūs Lietuvoje – vieninteliai?

Ne, ne, yra ir daugiau. Ir prieš mus vieni gamino, ir dar

pora yra kitų. Porą metų prieš laidotuves, porą po laidotuvių – iki devintų čia gamyboje dirbo vienuolika žmonių. Dabar mūsų belikę labai mažai. Vienos rankos pirštų užtektų. Kažką galvot, dar plėstis – aš jau nieko nebenoriu. Man užteks. Nu, kiek tam žmogui reikia. Nu, kiek man reikia. Ar man reikia kaip Putinui? Ar aš būsiu laimingesnė nuo tos jachtos, ar dar nuo ko, kam man plėstytis. Kiek pavyzdžių jau turėjau. Geriau po truputį.

O atostogų turite?

Atostogų turiu. Čia irgi gera pamoka buvo. Tuos septynerius metus aš neatstogavau visiškai. Jau po vyro Valdo laidotuvių supratau, kad šitą reikalą reikia taisyti, taip toliau būt negali. Aišku, čia yra dėkingas darbas, aš galiu susidėliot, kaip noriu, pagaut pigią kelionę, kur nors išvažiuot. Manęs niekas neriboja. Aišku, gerai, kai tu pas kažką dirbi „ant kulno“. Kai suėjo šešios vakaro, apsisukai ir išėjai. O čia grįžti namo, dar sąskaitas rašai, žiūri užsakymus, kas baigiasi, žaliavų milijonai rūšių, turi sužiūrėti, išsirinkt. Viena kokia nors gamybos detalė baigiasi, tai ir to negali padaryti, ir šito, ir visos serijos negali pagaminti. Visą labai turi sužiūrėti, stebėti, paskaičiuot. Su darbuotojais viskas atrodo gerai. Čia viena mo-

teriškė prieš kiek laiko buvo, iš pačio ryto - 2,8 procento promilės. Atleidau, metus nedirbo. Atėjo, sakau, a, jau pasitaisė? Jo jo, sako, užsikovdavau... Padirbo du mėnesius. Ateinu, o jos akys perverstos. Sakė, lipo laiptais, nuo antro aukšto nusivertė... Turėjau atsiveikt. Ir svarbiausia, labai „faina“, „bajava“, linksma... Ai, čia liga, bet iš tikrųjų kiekvienas renkasi savo kelią...

Bet Jūs gyvenat ne Merkinėje?

Mirė vyras, po kiek laiko mano gyvenime atsirado kitas žmogus. Dievas mane turbūt apdovanojo pačia didžiausia meile. Mes jau septynioliką metų kartu, ir kiekviena diena su juo dovanoja džiaugsmą. Nuostabūs metai, nuostabus žmogus. Mano žmogus, viena kryptimi žiūrime. Už visus tuos vargus gavau gerą žmogų. Esu laiminga. Mes daug metų gyvenom Alytuje, bute, paskum nusipirkom sodybą. Išsiėmiau ūkininko pažymėjimą. Dėl savęs auginu, ne pardavimui. Daržas, šiltnamis, du hektarai žemės, prūdelis, ten tokia pelkė buvo, lieptelis, kaimynai toli, gali nuogas maudyti. Aš „kaifuoju“. Dar tik treji metai gyvenam kaime, bet tai geriausias mano sprendimas. Merkinė man darbo vieta. Man nuo namų 30 kilometrų, aš per 20–25 minutes atvažiuoju. Ga-

mybos iš čia kelti neplanuoju. Čia – žmonės, žmonės, kurie dirba, moka dirbti. Žinoma, jeigu yra kas parodo, ką iš kur reikia paimti, kaip, kokias eilės tvarka ir kaip reikia daryti, kas nori – per mėnesį išmok. Dabar gamyboj dirba tik trys žmonės. Ir patys dirbam. Aš pati ir sintetika kerpu, aplikacijas klijuoju... Daug kas čia mūsų vos ne pačių sugalvota, patobulinta. Naujos staklės baisiai brangios, dešimtimis tūkstančių kainuoja. Kai gamykla dirba be perstojo, staklės atsiperka. Pas mus gi taip nėra, senas stakles vyrai patvarko, ir dirbam. Būna ir vienetinių užsakymų. Atvežė suplyšusį antkaklį – smaugiką, prašo pagaminti tokį patį. Tokios konstrukcijos nebuvo mačiusi. Padariau. Va, matot, kai šuo neklauso ir metasi į šoną, antkaklis jam užspaudžia kaklą, tada jis apsiramina ir vėl ramiai eina, o antkaklis atsileidžia. Mūsų įmonės darbo pagrindiniai tikslai – nuolatos kelti produkcijos kokybę. Atsižvelgti į klientų pageidavimus ir poreikius. Kurti naujus, kokybiškus ir patrauklius gaminius. Dizainą produkcijai pati kuriu, ne veltui gi Dailės akademiją baigiau.

Ačiū už pokalbį. Sėkmės, kuriant Merkinę.

Algimantas ČERNIAUSKAS
Brolių Černiauskų nuotr.

¹ Paklausta, kaip gimė pavadinimas „Gufi“, Kornelija sakė: aš net nežinau, pavadinimą pati sugalvojavau. Reikėjo greitai kažko trumpo, paprasto. Bet kaip ten toje suirutėje buvo, neprisimenu.

1939 m. rugsėjo 1 d. Lenkiją užpuolė hitlerinė Vokietija. Pagal Molotovo-Ribentropo susitarimą rugsėjo 17 d. prie nacių prisidėjo Sovietų Sąjunga, ir beveik 21 metus gyvavusi Lenkijos valstybė žlugo. Neišsipildė viltys nei rugsėjo pradžioje Varėnoje šūkavusių lenkų kareivų – „Za niedziela przywieziemi głowę Hitlera!“ (Po savaitės parvešime Hitlerio galvą!), nei prezidento I. Moscickio rugsėjo 1 d. pareiškimas: „... Visa lenkų tauta, Dievo laiminama kovoje už savo teisėtą ir šventą reikalą, susijungusi

Vilniaus kraštas po Lenkijos okupacijos jungu

su armija, eis petys į petį į mūsų ir į visišką laimėjimą“. Lenkų kariuomenės įgula bei valdžios pareigūnai iš Varėnos traukėsi Gardino kryptimi ir per dvi savaites iš mūsų krašto išsikraustė. Kaimų vyrai su arkliais ir vežimais buvo varomi vežti lenkų kariškių ir tarnautojų mantą. Vieni Girežerio, Moliadugno, Mitraukos vyrai vežė iki Marcinkonių, kitiems teko traukti net iki Pariečės. Per mūsų rajono teritorijoje buvusius pasienio kontrolės punktus į Lietuvą bėgo įvairi

Lenkijos publika. Kariškiai buvo nuginkluojami ir siunčiami į internautų stovyklas. Apie lenkų atbėgėlius kai kurie autoriai pateikė klaidingų žinių. Antai istorikė Regina Žepkaitė savo sudarytoje knygoje „Varėna istorijos kelyje“ paskelbė, kad pro Varėnos I perėjimo punktą į Lietuvą perbėgo Gardino storasta ir Pilsudskio žmona Marija Pilsudskienė. Tačiau Pilsudskienė, tik ne Marija, o Aleksandra su dukterimis ir kai kurie aukšti Lenkijos

valdžios pareigūnai (pvz., A. Prystoras – vienas iš Vidurinės Lietuvos kūrėjų, buvęs premjeras ir kt.) iš Vilniaus bėgo pro Lazdėnų – Skirmantiškių perėjimo punktą Vievio link. Gardino storasta atbėgo keliu nuo Druskininkų pro Utiekos perėjimo punktą ir paskui per Merkinę ir Alytų į Kauną nusibeldė. Rašytojas Vytautas Petkevičius romane „Paskutinis atgailos amžius“ (kn. 1) parašė, kad pro Varėną I atbėgo Gardino vaivada. Tik tokio pareigūno visai nebuvo, nes

nebuvo Gardino vaivadijos, o apskrities centras Gardinas priklausė Balstogės vaivadijai su savo vaivada. Po kelerių metų atsirado daina „Ant kalno mūrai, joja lietuviai...“. Ar tik nebus ją parnešę Suvalkų krašte prie Juodosios Ančios hitlerininkams tarnavę lietuvių savisaugos bataliono kariai? Lenkiškos dainos žodžiai sulietuvinti, melodija pasisavinta. Originale dainuojama: „Na górach chmury, jadą Mazury...“ (Ant kalnų dėbesys, joja

mozūrai...). Jojantis mozūrelis veža mergelei rožių vainikėlį... „Lietuviškoje“ dainoje „chmury“ pakeisti mūrais, mozūrai – lietuviais, rožių vainikėlis – rūtų vainiku. Per lenkų okupaciją jų dainų prisiklausę mūsų krašto žmonės, išgirdę „Ant kalno mūrus“, tuoj pat perfrazuodavo: „Ant kalno mūrai, joja mozūrai“. Visai nesidrovėdami, dainą lig šiol „patriotai“ traukia net viešuose renginiuose.

Pabaiga. Pradžia Nr. 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33

Vytautas Valentinas ČESNULIS